

Dosarul nr. 3r-355/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud. Gr. Cazac)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Bostan, Gr. Dașchevici, V. Negru)

DECIZIE

8 decembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Aliona Miron
Nicolae Craiu

examinând recursul depus de către Olga Petcu, reprezentată de avocatul Alexei Kebeș,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de către Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva Consiliului orașului Durlești, persoană terță Olga Petcu cu privire la anularea actului administrativ,

împotriva încheierii din 28 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a declarat inadmisibil apelul depus de către Olga Petcu, reprezentată de avocatul Alexei Kebeș împotriva hotărârii din 9 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, în temeiul art. 236 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ,

c o n s t a t ă :

La 12 ianuarie 2021, Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a depus cerere de chemare în judecată în ordinea contenciosului administrativ împotriva Consiliului orașului Durlești, persoană terță Olga Petcu cu privire la anularea actului administrativ.

Prin hotărârea din 9 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost admisă acțiunea depusă de către Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat. S-a anulat decizia Consiliului orașului Durlești nr. 4.1.2 din 21 septembrie 2020 cu privire la modificarea deciziei Consiliului orașului Durlești nr. 1.9.2 din 21 februarie 2020 cu privire la înregistrarea dreptului de proprietate.

La data de 9 iunie 2021, prin intermediul poștei electronice, Olga Petcu, reprezentată de avocatul Alexei Kebeș a depus cererea de apel nemotivată împotriva hotărârii instanței de fond.

Prin încheierea din 28 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost declarat inadmisibil apelul depus de către Olga Petcu, reprezentată de avocatul Alexei Kebeș

împotriva hotărârii din 9 iunie 2021 a Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, pe motiv că apelul motivat nu a fost depus în termenul prevăzut de lege.

La 22 octombrie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Olga Petcu, reprezentată de avocatul Alexei Kebeș a depus recurs împotriva încheierii din 28 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea acestuia, repunerea în termenul de declarare a apelului, casarea încheierii recurate cu restituirea cauzei spre rejudecare instanței de apel în vederea judecării apelului.

În argumentarea cererii de recurs a invocat că consideră încheierea instanței de apel greșită, prin care se încalcă drepturile și libertățile fundamentale ale omului, prevăzute de legislația națională cât și de tratatele internaționale la care Republica Moldova face parte. Or, prin soluția instanței de judecată a fost îngădit accesul liber la justiție – principiu constituțional și un drept fundamental.

A menționat că hotărârea motivată a instanței de fond a fost recepționată de către recurentă cu întârziere. La fel, recurenta Olga Petcu este diagnosticată cu gradul II de invaliditate și întâlnește probleme de deplasare. Astfel, reprezentantul/avocatul a avut posibilitatea să formuleze un apel motivat la data de 25 septembrie 2021, data primirii hotărârii motivate prezentată de către Olga Petcu.

A opinat că în sensul unei sănătăți precare, împrejurări imprevizibile cererea de repunere în termen a apelului, poate fi justificată, conform art. 65 alin. (1) din Codul administrativ.

În conformitate cu art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 28 septembrie 2021, fiind comunicată recurentei la data de 7 octombrie 2021 (f.d.66).

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul depus de către Olga Petcu, reprezentată de avocatul Alexei Kebeș, la 22 octombrie 2021, prin intermediul oficiului poștal, este în termen.

Conform art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ a decis examinarea cererii de recurs fără înștiințarea participanților la proces, cu plasarea datei ședinței pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, fiind inoportună invitarea părților, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței examinarea acesteia.

Studiind materialele dosarului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de către Olga Petcu,

reprezentată de avocatul Alexei Kebeș, urmează a fi respins cu menținerea încheierii contestate.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În corespundere cu art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă decizie de respingere a recursului.

Din conținutul recursului, rezultă că Olga Petcu, reprezentată de avocatul Alexei Kebeș, nu este de acord cu încheierea din 28 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care apelul depus de către ultima, împotriva hotărârii din 9 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, a fost declarat inadmisibil pe motiv că motivarea apelului nu a fost depusă în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 236 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2).

În temeiul art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Prin prisma normei enunțate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ relevă că dispozitivul hotărârii primei instanțe a fost pronunțat public la 9 iunie 2021 (f.d.34), care tot la aceeași dată, prin intermediul poștei electronice a fost contestată cu apel nemotivat de către Olga Petcu, reprezentată de avocatul Alexei Kebeș (f.d.48-49).

În sensul art. 96 alin. (1) din Codul administrativ, notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

Articolul 97 alin.(1) și alin.(3) lit. c) din Codul administrativ, reglementează că notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod. Autoritatea publică poate alege notificarea prin poștă cu scrisoare recomandată.

În temeiul art.109 alin.(2) din Codul administrativ, pentru probarea notificării este suficient avizul de recepție.

Conform avizului de recepție/livrare anexat la materialele cauzei se denotă cu certitudine că la data 12 august 2021 Olga Petcu a recepționat hotărârea motivată din 9 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, fapt contrasemnat de către ultima (f.d.58).

Totodată, din extrasul de pe poșta electronică anexat la actele dosarului se atestă faptul că hotărârea motivată a instanței de fond a fost notificată și reprezentantului recurente – avocatul Alexei Kebeș, la data de 30 iulie 2021 (f.d.55).

Deci, se reține că, termenul de depunere a apelului motivat a început să curgă de la 31 iulie 2021 și a expirat la data de 30 august 2021.

Cu toate acestea, Olga Petcu/reprezentantul –avocatul Alexei Kebeș nu au înregistrat în termenul prevăzut de lege motivarea apelului în Curtea de Apel Chișinău.

Cât privește argumentul recursului privind recepționarea hotărârii la 25 septembrie 2021 nu poate fi reținut ca întemeiat, or actele cauzei atestă contrariul, hotărârea instanței de fond fiind recepționată de către recurentă la 12 august 2021 și reprezentantul acesteia la 30 iulie 2021.

În astfel de circumstanțe, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că Curtea de Apel Chișinău corect a apreciat incidența la caz a prevederilor art.236 alin.(2) lit. e) din Codul administrativ și a declarat inadmisibil apelul depus de către Olga Petcu, reprezentată de avocatul Alexei Kebeș.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recurenta nu a depus diligența necesară în vederea valorificării dreptului său de acces la instanță.

În contextul dat, instanța de recurs remarcă că importanța termenelor de procedură este dictată de faptul că ele determină regimul temporar optimal pentru realizarea justiției, mobilizează cercetarea cauzei, totodată contracarează urgentarea nejustificată a realizării drepturilor și obligațiilor procesuale, reprezentând instrumentul prevenirii de către participanții la proces de a se folosi cu rea-credință de drepturile sale procedurale.

Respectiv, exercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea din drept, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei să efectueze acțiunea în termen.

Cu privire la acest aspect Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat în jurisprudența sa că reglementările referitoare la formalitățile și termenele ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac, urmăresc să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice, iar cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate.

Aceste termene urmăresc mai multe scopuri importante, și anume să garanteze securitatea juridică, fixând un termen pentru acțiuni, să pună pe eventualii pârâți la adăpost de plângeri introduse foarte târziu care ar fi, probabil, mai dificil de combătut, și să împiedice nedreptățile ce s-ar putea produce dacă tribunalele ar fi chemate să se pronunțe în legătură cu evenimente consumate cu mult timp în urmă, plecând de la elemente de probă cărora nu li s-ar mai putea acorda credit și care ar fi incomplete din cauza timpului scurs (cauza *Brumărescu v. România*, cauza *Marckx v. Belgia*).

La fel, în cauza *Ponomaryov v. Ucraina*, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că, deși în speță nu este vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces după un interval

considerabil de timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen după o perioadă îndelungată și pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

În conformitate cu prevederile art.65 din Codul administrativ, dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. Culpă unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului.

Cererea de repunere în termen se depune în termen de 15 zile de la înlăturarea impedimentului. La cerere se anexează probele care confirmă faptele pe care aceasta se întemeiază și, suplimentar, se recuperează acțiunile omise.

Referitor la argumentele invocate în recurs ce țin de repunerea în termen a apelului, instanța de recurs le apreciază critic.

Or, reprezentantul recurenteii – Alexei Kebeș fiind în cunoștință de soarta dosarului, precum și fiindu-i notificată hotărârea motivată a instanței de fond la data de 30 iulie 2021, prin intermediul poștei electronice, avea obligația de a întreprinde toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007), de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță, fapt ignorat cu desăvârșire.

Conform art.24 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

La acest segment important de a menționa sunt și dispozițiile art. 65 alin. (1) din Codul administrativ, care expres stipulează că culpa unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului.

Deci, buna-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, ori termenul de apel este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea lui atrage după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

În urma celor relatate, se constată că încheierea instanței de apel este întemeiată, deoarece recurenta/reprezentantul, nu a prezentat motivarea apelului în modul stabilit de art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, fapt pentru care survin consecințele prevăzute de art. 236 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ.

De asemenea, se reiterează că în termenul stabilit de lege pentru prezentarea apelului motivat apelanta/recurenta nu a luat măsurile necesare, după cum sugerează jurisprudența CEDO, de a proteja drepturile sale de acces la instanță.

Mai mult, recurenta/apelanta (reprezentantul) neprezentând apelul motivat în termenul stabilit de lege, a demonstrat o neglijență a drepturilor sale procedurale, iar drept urmare instanța de judecată nu poate accepta o asemenea omisiune, or, aceasta contravine legislației naționale și internaționale.

Conform jurisprudenței CEDO participanții procesului de judecată, inițiind proceduri în justiție, urmează să-și asume un rol activ, urmărind cu diligență derularea procesului său și să dispună cu bună-credință de drepturile sale procedurale.

Instanța de recurs consideră că soluția instanței de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza în acest mod principiul securității raporturilor juridice.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul depus de către Olga Petcu, reprezentată de avocatul Alexei Kebeș și se menține încheierea din 28 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Aliona Miron

Nicolae Craiu